

LiDAR - ilmalaserkeilaus
Arkeologia ja geenitutkimus
Suomalaisen arkeologiantutkimuksen tila

A r k e o l o g i a n t u t k i m u s



SUOMEN
ARKEOLOGINEN SEURA

2010

ARKEOLOGIPÄIVÄT 2010

**Arkeologia ja geenitutkimus,
Suomalaisen arkeologiantutkimuksen tila
&
LiDAR-ilmalaserkeilaus**

Toimittanut:
Eeva-Maria Viitanen

**SUOMEN ARKEOLOGINEN SEURA
ARKEOLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND
THE ARCHAEOLOGICAL SOCIETY OF FINLAND**

Helsinki 2011

Julkaisija : Suomen arkeologinen seura ry.
c/o Tieteiden talo
Kirkkokatu 6
00170 Helsinki

Toimittaja: Eeva-Maria Viitanen

Taitto: Juha Ruohonen

Kannen suunnittelu: Mikael E. T. Manninen

ISSN-L 1799-5094

ISSN 1799-5094

ISBN 978-952-67594-1-8

Sisällys:

Esipuhe	4
MIKA LAVENTO	5
Miten suomalainen arkeologinen toiminta näkyy maailmalla? – Näkökulmia 1990-luvulta nykypäivään	
PÄIVI MAARANEN	16
Tulevaisuus ja arkeologia: mitä haluamme – mitä saamme?	
MATTI HEINO	23
Suomen saamelaisyhteisöjen suhde eläimiin 1000–1800-luvulla: DNA-analyysejä seitojen luista	
TARJA SUNDELL ja PÄIVI ONKAMO	28
Simuloitua geenihistoriaa	
AULI TOURUNEN ja MARIANNA NIEMI	34
Arkeologiset eläinluuaineistot ja muinais-DNA – näytteistä populaatiotutkimukseen	
KARI UOTILA	39
LAS-aineisto ja muutamia historiallisen ajan kohteita	
Arkeologipäivien ohjelma 2010	48
Esitelmien abstraktit	49
Osallistujaluettelo	52

Esipuhe

Suomen arkeologinen seura järjesti vuoden 2010 arkeologipäivät 22.–23.4. Saarijärvellä, Kylpylähotelli Summassaaressa. Seminaari liittyi osaltaan Summassaaren Kivikauden kylän taipaleen 20-vuotisjuhlan tapahtumiin. Eero Muurimäki päätti Arkeologipäivät perjantaina kylän historiaa käsitelleellä esitelmällään, jonka jälkeen osallistujat vierailivat paikan päällä Muurimäen opastuksella.

Päivien ohjelman kokoamisessa kokeiltiin ensimmäisen kerran mahdollisuutta järjestää erillinen teemasessio. Ehdotuksia tuli kolme, joista kaksi toteutui. Nina Heiska organisoii ilmalaserkeilausta käsitelleen session ja Tarja Sundell geenitutkimusta ja arkeologiaa esitelleen session. Kolmas teema päätettiin perinteisesti seuran vaalikokouksessa marraskuussa 2009 – ehdotuksia aiheista kerättiin paitsi edellisillä Arkeologipäivillä, myös verkossa levitetyn kyselyn kautta. Kaikille avoimeksi teemaksi valittiin ”Suomalaisen arkeologiantutkimuksen tila”. Tämän julkaisun viisi Arkeologipäivien esityksiin pohjautuvaa artikkelia tarjoavat poikkileikkauksen seminaarin kolmesta teemasta. Ilmalaserkeilauksesta erityisesti kiinnostuneita kehoitetaan lukemaan myös Ilari Kurrin ja Miikka Haimilan artikkeli Muinaistutkijassa 1/2010, joka kattaa myös heidän esitelmänsä sisällön.

Arkeologipäivät-artikkelikokoelma tehdään nyt toisen kerran verkkojulkaisuna. Tavoite julkaisuprosessin nopeuttamisesta ei ole vielä varsinaisesti toteutunut, mihin tällä kerralla syynä on päätoimittajan väitöskirjaprojektin valmistuminen samaan aikaan – pahoittelen viivästymistä!

Arkeologipäivät 2010 oli järjestyksessään 21. kokoontuminen ja osallistujia oli paikalla kolmisenkymmentä. Käytännön järjestelyistä vastasivat Suomen arkeologisen seuran hallituksen jäsenet Eeva-Maria Viitanen ja Wesa Perttola. Toimituskunta kiittää kaikkia Arkeologipäivien järjestelyihin osallistuneita, osanottajia, esitelmöitsijöitä ja erityisesti artikkelien kirjoittajia.

Eeva-Maria Viitanen